Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Casa del Carrer del Pont, 21 o can Tija

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Carrer del Pont núm. 21
Emplaçament	Al centre del carrer del Pont fent mitgera amb la finca núm. 19 i la finca núm. 23 i amb façana al damunt de les hortes del costat del Ter.
Alçada:	577,3

Coordenades:

Latitud:	42.100660347171
Longitud:	2.2214453739077
UTM Est (X):	435624
UTM Nord (Y):	4661246

Classificació

Número de fitxa	08237 - 48
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Barroc Contemporani
Segle	XVI-XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	Sí. IPA. Núm. 23781
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Cultural
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Quirze de Besora
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Data de registre de la fitxa: dl., 03/07/2023 - 00:34

Descripció

Es tracta d'una finca entre mitgeres situada entre la finca núm. 19 del carrer del Pont a la part sud i la finca núm. 23 a la part nord. La part posterior delimita amb la traça de les antigues muralles les quals es conserven de manera fragmentària a la part baixa de la finca. Presenta una planta rectangular, de tres crugies separades per murs de maçoneria i composta de PB+1PIS + SC coberta amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que s'orienta a llevant cap al carrer del Pont. La composició de la façana és ordenada i geomètrica amb un predomini del massís respecte el buit. Es distribueix mitjançant una porta principal situada a la part central i coronada per una llinda de pedra rectangular i amb els muntants també de pedra picada. Al seu costat hi ha obertes dues finestres rectangulars coincidents amb les crugies laterals i formades per obertures molt àmplies amb les bastiments i llindes de pedra picada. segons el que es pot desprendre correspondrien amb els accessos als antics obradors, avui reconvertits en finestres. Damunt seu i vinculat amb la planta noble hi ha tres obertures més corresponents amb una balconera situada damunt de la porta i formada per una obertura rectangular amb els muntants i llinda de pedra picada i amb la barana del balcó sense sobresortir del pla de la façana i amb la barana de barrots de ferro forjat de secció quadrangular. ornamentat amb volutes a la part inferior i passamà recte. està sostingut per una imposta bisellada que queda unificada amb la llinda de la porta d'entrada i decorada amb un fris de dents de serra. A cada costat hi ha dues finestres rectangulars amb els bastiments i llinda de pedra i l'ampit bisellat. Finalment i a nivell de sota la coberta hi ha dues finestres també rectangulars situades a cada extrem de la façana i amb els bastiments i llinda de pedra. L'aparell de la façana no és visible ja que resta emmascarat per una capa de guix i morter de color ocre la qual només deixa a la vista els bastiments , llindes i cantonades de pedra picada. Corona la façana una barbacana de bigues de fusta que sosté el voladís de la coberta i que està sostinguda per bigues de fusta i maó ceràmic. La façana de a part posterior i a diferència de la principal té un predomini del buit respecte el massís i formada per sèries de tres finestrals coronats en arc rebaixat damunt d'impostes de maó ceràmic i tancats darrere de vidrieres i repartides de forma simètrica en els tres nivells. La part inferior hi ha dues obertures de petites dimensions i amb esplandit interior amb un arc rebaixat interior i amb les dovelles disposades a sardinell. Presenta moltes similituds amb les obertures de la planta baixa i soterrani de Can Tenes (Plaça Major núm. 16) antic carrer de la Plaça. Aquesta tipologia és característica de l'era baix medieval i principi de l'època moderna.

Observacions:

La casa de Can Tija o Carrer del Pont núm. 23 reuneix els trets bàsics i les característiques comuns de les cases gremials de Sant Quirze de Besora. es tracta d'un exemple de casa entre mitgeres de tres crugies composta per una planta baixa, un primer pis i coberta amb teulada a dues vessants i pati a la part posterior. La part del darrere delimita amb la traça de les velles fortificacions integrades com a murs de tancament de la mateixa. S'ha de remarcar que les obertures de la façana (porta d'entrada i balconada del primer pis estan integrades amb les pedres i llindes que coronen la porta d'entrada i unificades en un sol element que destaca de la resta dels elements i que recorda la tipologia de les façanes dels palaus de l'època barroca. Consisteix en un notable exemple de casa gremial amb trets senyorials que destaca de la resta de finques del carrer del Pont com a símbol del poder i status de la família propietària, els Rierola.

Història

La família dels Rierola correspon amb una potentada família de paraires que va néixer arrel del comerç puixant de la llana, dels teixits i de la venta dels draps que a mitjans del segle XVII es va desenvolupar a Sant Quirze de Besora com a motor econòmic. Els trobem esmentats per primera vegada al 1779, 1784 i 1788 com a veí de Sant Quirze (Serrallonga Uruquidi, Joan; 1998. Ob cit. Apèndix II.P-207). i extrets de ACM .*"llibre d'arrendaments. 1781. Carpeta 15 i* "carta sobre el Mostassaf" anys 1784-1785 i AMQ "Fons Rierola" 1818-1960 carpeta 1-7 i "*Testament de Joan Campàs".* Poc després i en el cens de 1828-30 apareix un tal Quirze Rierola i Font paraire al 1804-1874. Fill de Joan Rierola I Peronella Font. veí de Sant Quirze i resident a la finca núm. 22 del carrer del Pont, és a dir la finca actual i compra els béns del marquesat com a "testaferro" de la família dels Safont. El càrrec dels Testaferro segons Serrallonga significa que posaven el nom i signaven contractes quan en realitat el beneficiari n'era un altre. Això és el que va passat amb el negoci dels Safont els quals amb la mort del pare de Josep Safont i Lluch es converteix en el posseïdor principal dels béns del castell de Montesquiu que va morir el 1861. (Serrallonga. Ob cit. P-61). Rierola actuava com a figura signant dels contractes i negocis dels Safont. Segons el mateix Serrallonga va inutilitzar el teler comú i mor el 1874. En el "cuaderno de liquidaciones y amillaramiento de 1862" la casa figura a l'inscripció 147 a nom de Teresa Terradelles *por una casa con pequeño huerto en la calle del puente núm. 21"* per un valor de 60 cèntims i passa a mans de Joan Guixà. El mateix Quirze Rierola posseïa a linscripció núm. 122. especifica els béns d'aquesta família *Por una pieza de tierra llamada de Rierola a la cal calle de los Patios de su propiedad, por una pieza de tierra llamada d'en Bruch, por una pieza de tierra llamada de Migdia cerca de l'Hostal Nou, por una casa con su huerto adyacente en el paraje llamado de los Patios nº 4 y por una casa con su huerto en la calle del Puente nº 22* i per un valor de 120 cèntims (AMQ. cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. 1864)

Bibliografia

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN (1998). Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo editorial. Apèndix II i Apèndix III

ACM. Carpeta 17 plec 2 "registro de vesanas de los años 1828-30". "demostración general de todos los partidos y censos que percibe el Excmo Conde de Santa Coloma" 1830.

AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. 1862. Sant Quirze de Besora. Carpeta 1016.

AMQ. Fons Rierola 1828-1960. "Testament de Joan Campàs". Carpetes 1-12

Ferroli